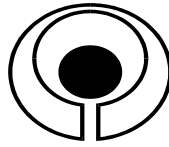

بسمه تعالی

دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

معاونت آموزشی، دانشجویی و فرهنگی

دفتر تحصیلات تکمیلی

عنوان پایان نامه کارشناسی ارشد

مقایسه میزان رضایتمندی زناشویی معلمان شاغل در مدارس کم توان ذهنی و عادی شهرستان
سبزوار

Comp rational study of employed teacher's marital satisfaction in mental
disabled and regular schools in Sabzevar.

استاد راهنما

جناب دکتر جلال یونسی

استاد مشاور

جناب دکتر مسعود صالحی

جناب آقای داورمنش

پژوهشگر

ابراهیم زارعی

Comprational study of employed teacher's marital satisfaction in Mental retarded and regular schools in Sabzvar.

Abstract

This study was done for comparison of marital satisfaction between teachers of mentally-retarded children and normal children in Sabzevar city during the ۲۰۰۸-۲۰۰۹ academic years. In this study ۶۰ normal and ۶۰ mentally-retarded children's teachers were studied and Enrich questionnaire was used in order to collect data on marital satisfaction.

Data analysis showed no significant differences in marital satisfaction between either of the two groups being studied.

In conflict resolution's subscale, the teacher of mentally-retarded children had lower scores compared to normal children's teachers had, only. Also there were no marital satisfaction differences between two group in age, years spent in the job and gender. As a result there were not differences between two studied groups in marital satisfaction in other words; working with mentally-retarded children caused decreased marital satisfaction of these children's teachers compared to normal children's teachers.

چکیده

پژوهش حاضر به منظور مقایسه میزان رضایتمندی زناشویی معلمان شاغل در مدارس کم توان ذهنی و عادی شهرستان سبزوار در سال تحصیلی ۸۸-۸۷ به اجرا در آمد. در این پژوهش، معلمان زن و مرد متأهل مدارس عادی و کم توان ذهنی که تعداد آنها ۶۰ نفر در گروه عادی و ۶۰ نفر در گروه کم توان ذهنی بود، مورد مورد مطالعه قرار گرفت. برای جمع آوری داده های مربوط به رضایتمندی زناشویی از پرسشنامه انریچ استفاده شد.

تجزیه و تحلیل داده های پژوهش نشان داد که بین دو گروه از معلمان مورد مطالعه تفاوت معناداری از لحاظ میزان رضایتمندی زناشویی وجود ندارد؛ تنها در خرده مقیاس حل تعارض نمرات معلمان مدارس کم توان ذهنی از معلمان مدارس عادی پایین تر بود، به عبارت دیگر معلمان مدارس عادی تعارض زناشویی کمتری نسبت به معلمان کم توان ذهنی داشتند. همچنین بین دو گروه تفاوتی در میزان رضایت زناشویی از لحاظ سن، سنوات خدمت و جنسیت وجود نداشت. نتیجه آنکه رضایت زناشویی در دو گروه متفاوت نبود، به عبارتی کار با کودکان کم توان ذهنی موجب کاهش رضایتمندی زناشویی معلمان این دانش آموزان نسبت به معلمان کودکان عادی نمی شود.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول
	کلیات پژوهش
۱-۱۱	
۱-۲	مقدمه
۲-۷	بیان مسئله
۷-۸	اهمیت و ضرورت
۸-۹	اهداف پژوهش
۹	سؤال های پژوهش
۱۰-۱۱	معرفی متغیرها و تعریف عملیاتی آنها
	فصل دوم
	ادبیات و پیشینه پژوهش
	مقدمه
۱۳	
۱۴-۱۶	(۱) معلمان
۱۶	(۱-۲) علل کار کردن افراد
۱۶-۱۹	(۲) رضایت شغلی
۱۹-۲۲	(۲-۱) نظریه های رضایت شغلی
۲۲-۲۳	(۲-۲) مسائل حل نشده در رضایت شغلی
۲۳	(۲-۳) خصوصیات رضایت شغلی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲۳-۲۴	۲-۴) ارتباط رضایت شغلی با سایر عوامل
۲۴-۳۰	۲-۵) عوامل مؤثر بر رضایت شغلی
۳۰-۳۴	۲-۶) استرس شغلی معلمان
۳۴-۳۶	۲-۷) نتایج رضایت شغلی
۳۶-۳۷	۲-۸) نتایج نارضایتی شغلی
۳۷-۳۸	۲-۹) متغیرهای شخصی و رضایت شغلی
۳۸	۳) تعریف ازدواج
۳۸-۴۰	۳-۱) تعاریف رضایت زناشویی
۴۰-۴۲	۳-۲) ارتباط رضایت زناشویی بر شغل
۴۲	۳-۳) رابطه رضایت شغلی با رضایت از زندگی زناشویی
۴۲-۵۲	۳-۴) عوامل مؤثر بر رضامندی زناشویی
۵۲-۵۳	۳-۶) نظریه های سبب شناسی رضامندی زناشویی
۵۳-۶۰	۳-۷) ویژگی های زوجهای موفق
	۴) تحقیقات خارج از کشور در زمینه رضایت زناشویی
۶۰-۶۰	۴-۱) رضایتمندی زناشویی و رضایت شغلی
۶۱-۶۵	۴-۲) استرس شغلی و فرسودگی شغلی
۶۵-۷۰	۴-۳) رضایت شغلی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷۰-۷۱	۴-۴) رضایتمندی زناشویی و سبک های دل بستگی
۷۱-۷۶	۴-۵) سایر تحقیقات در زمینه رضایتمندی زناشویی
	۵) تحقیقات داخل کشور در زمینه رضایت زناشویی
۷۶-۷۹	۵-۱) رضایتمندی زناشویی، استرس و فرسودگی و رضایت شغلی
۷۹-۸۰	۵-۲) سایر تحقیقات انجام شده مرتبط با رضایتمندی زناشویی

فصل سوم

روش شناسی پژوهش

۸۱	الف) نوع مطالعه
۸۱	ب) جامعه آماری پژوهش
۸۱	روش نمونه گیری
	پ) روش جمع آوری داده ها
۸۱-۸۵	پرسشنامه رضایت زناشویی ENRICH
۸۵	روایی و اعتبار پرسشنامه
۸۵-۸۶	ت) روش اجرا
۸۶-۸۷	ث) نمره گذاری
۸۷	ج) روش تجزیه و تحلیل داده ها
۸۷-۸۸	ح) ملاحظات اخلاقی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل چهارم
	یافته های تحقیق
	جداول توصیفی
۹۰	جدول ۴-۱. جنسیت معلمان تحت بررسی به تفکیک نوع مدرسه
۹۱	جدول ۴-۲. توزیع گروه های سنی معلمان بر حسب نوع مدرسه
۹۱	جدول ۴-۳. شاخص های آماری توزیع سن معلمان بر حسب جنسیت و نوع مدرسه
۹۲	جدول ۴-۴. توزیع سنوات خدمت معلمان بر حسب نوع مدرسه
۹۲	جدول ۴-۵. شاخص های آماری توزیع سابقه خدمت معلمان بر حسب جنسیت و مدرسه
۹۳	جدول ۴-۶. بررسی نرمالیتت متغیرهای پژوهش
۹۴-۹۶	جدول ۴-۷. توزیع درصد رضایتمندی زناشویی بر حسب جنسیت و مدرسه جداول استنباطی
۹۶-۹۸	جدول ۴-۸. مقایسه میانگین نمرات رضایتمندی زناشویی معلمان شاغل در مدارس عادی و کم توان ذهنی
۹۸	جدول ۴-۹. شاخص های آماری رضایتمندی زناشویی معلمان بر حسب جنسیت و نوع مدرسه
۹۸	جدول ۴-۱۰. تحلیل واریانس دو طرفه برای مقایسه رضایتمندی زناشویی معلمان بر حسب جنسیت و نوع مدرسه
۹۹	جدول ۴-۱۱. شاخص های آماری رضایتمندی زناشویی

معلمان بر حسب سن و نوع مدرسه

۹۹	جدول ۴-۱۲. تحلیل واریانس دو طرفه برای مقایسه رضایتمندی زناشویی معلمان بر حسب سن و نوع مدرسه
۱۰۰	جدول ۴-۱۳. میانگین و انحراف معیار رضایتمندی زناشویی معلمان بر حسب سنوات خدمت و نوع مدرسه
۱۰۰	جدول ۴-۱۴. تحلیل واریانس دو طرفه برای مقایسه رضایتمندی زناشویی معلمان بر حسب سنوات خدمت و مدرسه

فصل پنجم

بحث و نتیجه گیری

۱۰۲-۱۰۸	سؤالات پژوهش
۱۰۸-۱۰۹	بحث و نتیجه گیری
۱۰۹	پیشنهادات

ضمیمه

۱۱۱-۱۱۵	پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ ENRICH
---------	-------------------------------------

منابع

۱۱۶-۱۲۲	منابع داخلی
۱۲۲-۱۳۴	منابع خارجی

فصل اول

کلیات پژوهش

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول
	کلیات پژوهش
۱-۱۱	
۱-۲	مقدمه
۲-۷	بیان مسئله
۷-۸	اهمیت و ضرورت
۸-۹	اهداف پژوهش
۹	سؤال های پژوهش
۱۰-۱۱	معرفی متغیرها و تعریف عملیاتی آنها
	فصل دوم
	ادبیات و پیشینه پژوهش
	مقدمه
۱۳	
۱۴-۱۶	(۱) معلمان
۱۶	(۱-۲) علل کار کردن افراد
۱۶-۱۹	(۲) رضایت شغلی
۱۹-۲۲	(۲-۱) نظریه های رضایت شغلی
۲۲-۲۳	(۲-۲) مسائل حل نشده در رضایت شغلی
۲۳	(۲-۳) خصوصیات رضایت شغلی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲۳-۲۴	۲-۴) ارتباط رضایت شغلی با سایر عوامل
۲۴-۳۰	۲-۵) عوامل مؤثر بر رضایت شغلی
۳۰-۳۴	۲-۶) استرس شغلی معلمان
۳۴-۳۶	۲-۷) نتایج رضایت شغلی
۳۶-۳۷	۲-۸) نتایج نارضایتی شغلی
۳۷-۳۸	۲-۹) متغیرهای شخصی و رضایت شغلی
۳۸	۳) تعریف ازدواج
۳۸-۴۰	۳-۱) تعاریف رضایت زناشویی
۴۰-۴۲	۳-۲) ارتباط رضایت زناشویی بر شغل
۴۲	۳-۳) رابطه رضایت شغلی با رضایت از زندگی زناشویی
۴۲-۵۲	۳-۴) عوامل مؤثر بر رضامندی زناشویی
۵۲-۵۳	۳-۶) نظریه های سبب شناسی رضامندی زناشویی
۵۳-۶۰	۳-۷) ویژگی های زوجهای موفق
	۴) تحقیقات خارج از کشور در زمینه رضایت زناشویی
۶۰-۶۰	۴-۱) رضایتمندی زناشویی و رضایت شغلی
۶۱-۶۵	۴-۲) استرس شغلی و فرسودگی شغلی
۶۵-۷۰	۴-۳) رضایت شغلی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷۰-۷۱	۴-۴) رضایتمندی زناشویی و سبک های دلبستگی
۷۱-۷۶	۴-۵) سایر تحقیقات در زمینه رضایتمندی زناشویی
	۵) تحقیقات داخل کشور در زمینه رضایت زناشویی
۷۶-۷۹	۵-۱) رضایتمندی زناشویی، استرس و فرسودگی و رضایت شغلی
۷۹-۸۰	۵-۲) سایر تحقیقات انجام شده مرتبط با رضایتمندی زناشویی

فصل سوم

روش شناسی پژوهش

۸۱	الف) نوع مطالعه
۸۱	ب) جامعه آماری پژوهش
۸۱	روش نمونه گیری
	پ) روش جمع آوری داده ها
۸۱-۸۵	پرسشنامه رضایت زناشویی ENRICH
۸۵	روایی و اعتبار پرسشنامه
۸۵-۸۶	ت) روش اجرا
۸۶-۸۷	ث) نمره گذاری
۸۷	ج) روش تجزیه و تحلیل داده ها
۸۷-۸۸	ح) ملاحظات اخلاقی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل چهارم
	یافته های تحقیق
	جداول توصیفی
۹۰	جدول ۴-۱. جنسیت معلمان تحت بررسی به تفکیک نوع مدرسه
۹۱	جدول ۴-۲. توزیع گروه های سنی معلمان بر حسب نوع مدرسه
۹۱	جدول ۴-۳. شاخص های آماری توزیع سن معلمان بر حسب جنسیت و نوع مدرسه
۹۲	جدول ۴-۴. توزیع سنوات خدمت معلمان بر حسب نوع مدرسه
۹۲	جدول ۴-۵. شاخص های آماری توزیع سابقه خدمت معلمان بر حسب جنسیت و مدرسه
۹۳	جدول ۴-۶. بررسی نرمالیتت متغیرهای پژوهش
۹۴-۹۶	جدول ۴-۷. توزیع درصد رضایتمندی زناشویی بر حسب جنسیت و مدرسه جداول استنباطی
۹۶-۹۸	جدول ۴-۸. مقایسه میانگین نمرات رضایتمندی زناشویی معلمان شاغل در مدارس عادی و کم توان ذهنی
۹۸	جدول ۴-۹. شاخص های آماری رضایتمندی زناشویی معلمان بر حسب جنسیت و نوع مدرسه
۹۸	جدول ۴-۱۰. تحلیل واریانس دو طرفه برای مقایسه رضایتمندی زناشویی معلمان بر حسب جنسیت و نوع مدرسه
۹۹	جدول ۴-۱۱. شاخص های آماری رضایتمندی زناشویی

معلمان بر حسب سن و نوع مدرسه

- ۹۹ جدول ۴-۱۲. تحلیل واریانس دو طرفه برای مقایسه رضایتمندی
زناشویی معلمان بر حسب سن و نوع مدرسه
- ۱۰۰ جدول ۴-۱۳. میانگین و انحراف معیار رضایتمندی زناشویی
معلمان بر حسب سنوات خدمت و نوع مدرسه
- ۱۰۰ جدول ۴-۱۴. تحلیل واریانس دو طرفه برای مقایسه رضایتمندی
زناشویی معلمان بر حسب سنوات خدمت و مدرسه

فصل پنجم

بحث و نتیجه گیری

- ۱۰۲-۱۰۸ سؤالات پژوهش
- ۱۰۸-۱۰۹ بحث و نتیجه گیری
- ۱۰۹ پیشنهادات

ضمیمه

- ۱۱۱-۱۱۵ پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ ENRICH

منابع

- ۱۱۶-۱۲۲ منابع داخلی
- ۱۲۲-۱۳۴ منابع خارجی

فصل اول

کلیات پژوهش

۱- مقدمه:

شاید بتوان این طور بیان کرد که شغل معلّمی مهمترین شغلی است که شالوده سایر مشاغل موجود در جامعه و همچنین تمام پیشرفتهای علمی، فرهنگی و هنری جوامع انسانی را پی ریزی می نماید. بدون وجود معلّمان دلسوز و زحمتکش که با داشتن مشکلات اقتصادی فراوانی که آنها را در بر گرفته است، با پشتکار و جدّیت در خور تحسین، به کار تعلیم و تربیت نسل آینده ساز کشور مشغول هستند، دستیابی به پیشرفت و ترقّی کشور و تصور یک افق روشن و اطمینان بخش و امیدوار کننده تقریباً غیر ممکن است. به طور کلی معلّمانی که در آموزش و پرورش استثنائی مشغول خدمت به بهشتیان روی زمین هستند، در یک نگاه کلی و جامع، جزئی از جامعه وسیع معلّمان کشور هستند، با این تفاوت که درگیر شدن در کار آموزش و پرورش دانش آموزان کم توان ذهنی^۱ دارای مشکلات و معضلاتی است که در کار با دانش آموزان عادی این شکل از مشکلات یا اصلاً وجود ندارد و یا کمتر به چشم می خورد، لذا توجه به معلّمانی که در کار آموزش و پرورش استثنائی مشغول به کار هستند همواره باید مورد تأکید و توجه مسئولین مربوط قرار گیرد (افروز، ۱۳۸۳).

ازدواج بی شک یکی از مهمترین تصمیمات زندگی و از مهمترین حوادثی است که در زندگی هر فردی رخ می دهد. زوج به عنوان هسته اصلی و پایه گذار خانواده بسیار مورد توجه است. سلامت و پویایی خانواده که هسته بنیادی و سازنده جامعه محسوب می شود، ریشه در سلامت و شادابی زوج دارد. بنابراین می توان زوج را نیروی حرکت دهنده و جهت دهنده خانواده به حساب آورد. ازدواج نقشی را بوجود می آورد که جدایی از نقش قبلی را ایجاب می کند و نقطه بحرانی این انتقال نقش، شروع دوره زناشویی است. نقش های تازه ای به نقش قبلی فرد افزوده می شوند، ارتباطات جدید میان فردی در هر یک از زوجها گسترش می یابد و ادامه معاشرت ها و سبک زندگی قبلی فرد نیز دگرگون شده یا از بین می رود. بدین ترتیب پیمان زناشویی منجر به آغاز فصل جدیدی در دوره زندگی فرد می شود (ثنایی، ۱۳۷۸).

خانواده یکی از مهمترین ارکان اجتماعی است که زمینه ساز بهداشت روانی جامعه و نسل آینده می باشد؛ بنابراین با در نظر گرفتن نقشی که رابطه زناشویی می تواند بر مفهوم بهداشت روانی داشته باشد، شناسایی عوامل مؤثر در

رضایتمندی زندگی زناشویی اقدام مهمی در حیطه بهداشت روانی اجتماعی به شمار می آید. تحقیقات مؤید این واقعیت هستند که رضامندی و نا رضامندی از شغل با زندگی فرد رابطه تنگاتنگ دارد. به طوری که نشان می دهد، نارضایتی از شغل یک منبع فشار روانی است که علاوه بر فرد، بر زندگی وی و اطرافیانش نیز تأثیر دارد. لذا توجه به این موارد، انجام تحقیق را در این زمینه و تبیین همبستگی بین متغیرهای موضوع تحقیق حاضر را ضروری جلوه می دهد و می تواند مشاوره شغلی و خانوادگی را یاری می دهد تا ضمن هدایت فرد به سوی انتخاب بهینه بهداشت روانی و رضایت از زندگی زناشویی را گسترش می دهد (مجدی، ۱۳۸۲).

نمی توان نقش رضایت شغلی را در رضایتمندی زناشویی از نظر دور داشت. پژوهش ها نشان می دهند، میزان رضایتمندی زناشویی افراد شاغل بیشتر از افراد بیکار است و همچنین اشخاصی که به کارهای تخصصی مشغولند، نسبت به کسانی که دارای مشاغل تخصصی نیستند، احساس رضایتمندی زناشویی بالاتری را گزارش کرده اند. در بحث رضایت شغلی و رضایت از زندگی، بررسی های فراوان، نشان داده اند که وقتی کارکنان، کنترل بیشتری بر کار خود دارند و به آنها اجازه داده می شود که درباره هدف ها و ساعات کار خود تصمیم بگیرند و در تصمیم گیری ها دخالت داده شوند، رضایت شغلی و در نهایت، رضایت از زندگی شان بیشتر می شود (باقری، ۱۳۸۸).

در همین راستا دست زدن به تحقیقاتی که بتواند به نوعی مشکلات و معضلات این گروه از معلمان را مورد بررسی قرار دهد، راهی است در جهت شناخت هر چه بهتر کاستی ها و نواقص موجود، تا با اتکاء به این دانش بتوان در راه رفع آنها و به تبع آن در راه ارتقاء سلامت روانی و افزایش رضایت زناشویی در بین این گروه از معلمان گام برداشت (افروز، ۱۳۸۰).

۲- بیان مسأله:

استرس و فرسودگی در حیطه شغل معلمی از جمله مقولاتی است که طی سالها بحث و کنکاش فراوانی برانگیخته است. اکنون می دانیم استرس ها و عوامل روان شناختی نقش بسیار مهمی در ایجاد اختلالهای مزمن بر عهده دارند. سطوح استرس بالا برای معلم زیان بخش بوده و پیامدهای آن به کیفیت تدریس، زندگی شخصی و از همه مهمتر به

دانش آموزان گسترش یافته و به طور کلی کنش وری و فعالیتهای وی را در قلمروی اجتماعی، روان شناختی، جسمانی و خانوادگی مختل می نماید (ویلسون^۱، ۲۰۰۲؛ نقل از کامکار، ۱۳۸۵).

دانش آموزان کم توان ذهنی به علت ناتوانیهای شناختی و جسمی نسبت به دانش آموزان دیگر مشکلات بیشتری در محیطهای آموزشی برای مریبان و معلّمین ایجاد می کنند. معلّم ناگزیر است خود و مواد آموزشی را به تناسب توان دریافت این گونه کودکان سازگار کند و علاوه بر روش آموزش بر روی وجوه تربیتی تکیه بیشتری کند. چنین تلاشی چنانچه از طرف جامعه یا نهادهای رسمی آموزش و پرورش جدی گرفته نشده و بها داده نشود، ممکن است در نهایت سلامت روان معلّمین این گونه کودکان را بیشتر آسیب رساند. به همین دلیل در برخی جوامع راههایی برای چنین آسیب هایی در نظر گرفته اند، از جمله تقلیل تعداد دانش آموزان کم توان ذهنی در کلاس درس، کم کردن ساعات تدریس یا سنوات خدمت و غیره می توان اشاره کرد (هالاهاان کافمن، ۲۰۰۳).

یکی از اساسی ترین مسائل شغلی که متخصصان را به خود مشغول نموده، رضایت شغلی می باشد (شفیع آبادی، ۱۳۸۶). در واقع برخورداری از احساس رضامندی شغلی برای همه صاحبان مشاغل امری است لازم و ضروری، اما برای صاحبان رسالت خطیر معلّمی امری است فوق العاده مهم و حیاتی (افروز، ۱۳۸۶). افرادی که از کارشان رضایت دارند و به آن علاقه مند هستند، از انگیزه زیادی در کارشان برخوردارند (لوکنر و هانکس^۲، ۲۰۰۳). رضایت شغلی، نوعی نگرش فردی است که به طرق مختلف در موفقیت و رشد فرد و جامعه تأثیر می گذارد (حسینی، ۱۳۸۶).

معلّمان یک عنصر کلیدی و مهم در ساختار آموزش و پرورش می باشند (سارجنت و هانام^۳، ۲۰۰۳). رضایت شغلی معلّمان به عنوان یک شاخص مهم و مؤثر در آموزش، توجه مجریان و محققان حوزه تعلیم و تربیت را جلب کرده است (زانگک^۴، ۲۰۰۷). رضایت شغلی در معلّمان یک منبع مهم برای رضایت شخصی است و در حفظ و نگهداری

^۱-Wilson, R.

^۲ - Luckner, J & Hanks, J.

^۳ - Sargent, T & Hannum, E.

^۴ - Zhang, Z.

معلمان در کارشان مؤثر است (کمیلی^۶، ۲۰۰۴) و فداکاری، علاقه مندی و تعهد در مسئولیت شان را ممکن می سازد (تسنیم^۷، ۲۰۰۶).

رضایت شغلی از عوامل بسیار مهم در افزایش کارایی و احساس رضایت فردی است (شفیع آبادی، ۱۳۸۶). نارضایتی شغلی باعث خستگی عاطفی، جسمانی و نگرش منفی به شغل می گردد (مازلاک^۸، ۱۹۷۶ نقل از کشانی، ۱۳۷۷). داشتن رضایت شغلی در حرفه معلمی به دلیل اثر جدی و مستقیمی که بر کارایی و آموزش آنان می گذارد دارای اهمیت می باشد (جهانی، ۱۳۸۳؛ نقل از قلی زاده، ۱۳۸۴). اگر معلم عاشق کارش باشد و با رضایت بالایی در محیط کارش حاضر شود، شراره ای از عشق و محبت نیز در جان دانش آموزان می افتد و آنها را نسبت به یادگیری مشتاق تر می کند (ایمانی، ۱۳۸۷؛ نقل از احمدی، ۱۳۸۷).

کار و برخورد با دانش آموزان (اعم از عادی و کم توان ذهنی) و کنترل آنها کاری است بسیار ظریف و نیاز به دانش فوق العاده ای برای ارتباط و برخورد مفید و موثر با آنها دارد. اگر چه معلمان دانش آموزان عادی به طور اعم و دانش آموزان کم توان ذهنی به طور اخص جزئی از مجموعه بسیار وسیع معلمان کشور به شمار می روند، ولی با یک نگاه نقادانه به راحتی می توان بین آنها و معلمان عادی از نظر ویژگی های کاری و مهارتها و توانائی های شخصی و آموزشی تفاوت های زیادی مشاهده نمود (رئوفی، ۱۳۷۱).

یکی از گروه های جامعه امروز که به ورطه فراموشی سپرده شده است و کمتر مورد توجه و پژوهش قرار گرفته است معلمین کودکان کم توان ذهنی می باشند. به نظر می رسد محیط کاری این گروه از افراد جامعه پر از استرس و فشارهای روحی گوناگون می باشد که آنها را در معرض خطر جدی تری نسبت به سایر افراد جامعه قرار می دهد. به علاوه نگرش و اعتقاد اطرافیان به این شغل نیز مزید بر علت می گردد. بدین دلیل و دلایل زیر این گروه از افراد جامعه جهت این مطالعه انتخاب شده اند:

۱- این گروه از افراد جامعه به دلیل شرایط خاص محیط کار از زندگی متفاوتی نسبت به سایر اقشار جامعه و حتی دیگر آموزگاران بر عهده دارند.

^۶ Camilli, K.

^۷ - Tasnim, S.

^۸ - Masslac

۲- استرس های ناشی از محیط کار و ارتباط با دانش آموزان عقب مانده ذهنی فرد را در معرض استرس قرار می دهد.

۳- به دلیل پیشرفت کند تحصیلی دانش آموزان و حتی عدم پیشرفت مطلق آنها، این معلمان دچار نوعی سرخوردگی، احساس بیهودگی و عدم لذت از محیط کاری می شوند و این احساس را ایجاد می کند که شغل مفیدی ندارند.

۴- نوع نگرش جامعه و اطرافیان (به دلیل عدم آگاهی جامعه) باعث سرخوردگی و شرم از اظهار وجود در گروهی از این معلمان می شود و به نظر می رسد لفظ استثنایی عواطف و احساسات آنها را تحت الشعاع قرار می دهد.

۵- حقوق و مزایای نه چندان مناسب با شغل این چینی و سخت می تواند بی رغبتی به محیط کار را باعث شود (رجایی نژاد، ۱۳۸۰).

اولین تحقیقات در زمینه رضایتمندی زناشویی و رضایت شغلی توسط ویلنسکی (۱۹۶۰) انجام شد و تعداد زیادی از تحقیقات انجام شده نشانگر رابطه مثبت بین رضایتمندی زناشویی و شغلی می باشد (قاضی زاده، ۱۳۸۵). مثلاً بارنت^۱ (۲۰۰۳) در پژوهش خود نشان داد که بین رضایت زناشویی و وضعیت خانوادگی افراد و رضایت شغلی آنان رابطه مثبت معناداری وجود دارد.

رضایت شغلی و رضایت زناشویی زوجین با هم همبستگی دارند، به عبارت دیگر نشاط در محیط کار و منزل به هم وابسته است (کلین^۲، ۱۹۹۸). تحقیقات متعددی نشان داده اند که رضایت از زندگی زناشویی به سلامت روانی و جسمانی افراد تأثیر مهمی دارد (کالیچ^{۱۱} و ماehler^۴، ۱۹۹۳؛ نقل از احمدی، ۱۳۸۷). همچنین نتایج تحقیقات اولسون^۵ و همکاران وی (۱۹۸۹) حاکی از آن است که رضایت افراد از ازدواجشان با رضایت از زندگی خانوادگی ۷۰٪ و با رضایت از زندگی به طور کلی ۶۷٪ همبستگی دارد. در صورت توجه به عوامل رضامندی زناشویی می توان انتظار داشت که با افزایش سطح رضامندی و بهداشت روانی بسیاری از مشکلات روانی عاطفی و اجتماعی کاهش

^۱-Barentt, K.

^۲-Klein, H.

^{۱۱}- Kalich, N.

^۴- Mahler, R.

^۵- Olson, D.